

Economia

Oriol Puig

GIRONA

■ Vicenç Navarro és una de les veus més crítiques amb les polítiques econòmiques neoliberals a casa nostra. Exilat per motius polítics l'any 1962, durant 35 anys ha estat professor de Polítiques Públiques a la Universitat John Hopkins, als Estats Units.

■ Arran de la presentació del document de propostes elaborat per a Podem conjuntament amb Juan Torres l'han arribat a qualificar d'antisistema i radical. S'identifica amb aquest qualificatiu?

■ Francament, no sé què vol dir antisistema. I encara menys el que es defineix com a radical. Si vostès llegeixen les propostes veuran que són d'un clar to socialdemòcrata, emfasitzant a la vegada la gran importància de passar de la primera transició que hi va haver a Espanya d'una dictadura a una democràcia incompleta, a una segona transició que passi d'aquesta democràcia de tan poca qualitat que tenim a una democràcia molt més desenvolupada que permeti i impulsi amb una àmplia participació de la ciutadania en el disseny de les polítiques públiques. L'Estat espanyol és un Estat pobre, molt poc redistributiu, amb una escassa consciència social i que mai no ha reconegut la plurinacionalitat del país. El nostre document assenyalava que es necessita una transformació profunda en les àrees financeres i econòmiques que no passarà sense un aprofundiment molt substancial de la democràcia.

■ Economistes consultats fa uns dies pel nostre diari qüestionaven el document perquè parla molt de benestar i redistribució de riquesa però molt poc de competitivitat empresarial i de creixement. Hi està d'acord?

■ No hi estic d'acord. És obvi que els economistes que han consultat no s'han llegit el document. Nosaltres accentuem que una de les causes més importants de la crisi actual, que es tradueix en un elevat atur i un molt baix creixement econòmic, es el gran creixement de les desigualtats, conseqüència d'una disminució dels salaris i dels assalariats. Si vostè veu la distribució de les rendes a Espanya i a Catalunya veurà que mai les rendes del treball no han estat tan baixes com ara, mentre que les rendes del capital han crescut astronòmicament. Mirin les dades de l'informe i ho veuran. El fet que el creixement sigui tan baix és precisament per la manca de demanda, conseqüència de la baixada de la massa salarial.

■ Una altra crítica que es fa és la poca concreció sobre el cost d'algunes de les mesures que es proposen...

■ És interessant que alguns ens acusin de no fer propostes específiques i de ser massa genèrics. D'altres ens acusen que el que recomanem col·lapsarà l'economia. Llegeixin-se el document i veuran que fem propostes molt concretes

Vicenç Navarro

Catedràtic de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra. Vicenç Navarro és autor, juntament amb Juan Torres, d'un document de recomanacions encarregat per Podem i que marcarà el full de ruta del programa econòmic de la formació que lidera Pablo Iglesias

«Les rendes del capital creixen astronòmicament mentre que les del treball mai han estat tan baixes»

«A Catalunya, el tema nacional ha ocultat l'enorme crisi social»

O.P. | GIRONA

Com veu l'escenari de la política catalana post 9-N? Creu que veurem unes eleccions plebiscitàries?

Els problemes més greus que té Catalunya són l'atur i la baixada dels salaris, dels quals gairebé no es parla. Avui, la discussió del tema nacional ha apagat o ocultat l'enorme crisi social.

Una reforma de la Constitució ajudaria a resoldre la situació?

Depèn de qui escrigui aquesta nova Constitució. No crec que ajudi gaire que aquesta nova Constitució sigui un pacte de les elits governants. Sí que podria ser un pas positiu si fos el

resultat d'un procés constituent que comencés des de baix amb una enorme mobilització ciutadana.

L'esquerra espanyola sembla avui molt fragmentada. Veu factible una aliança entre Podem, PSOE i IU després de les generals?

L'esquerra espanyola i també la catalana està massa dividida, i espero que hi hagi mobilitzacions des de baix perquè transcendeixin els seus interessos partidistes, anteposant els interessos de les classes treballadores i mitjanes. Vam simpatitzar amb el moviment d'indignats i ara simpatitzem amb Podem perquè creiem que és un aire fresc per sacsejar el sistema polític, molt limitat.

El sistema de partits polítics creat durant la transició és, en part, responsable de l'ecosistema corrupte actual?

La llei electoral d'Espanya, que s'ha reproduït sense tocar aquí a Catalunya, és molt poc proporcional, i afavoreix un bipartidisme que acaba controlant totes les branques de l'Estat. És molt urgent que hi hagi una pressió popular no només per canviar la llei electoral, que ha de ser molt més proporcional, sinó també per introduir formes de democràcia directa, com ara referèndums vinculants i altres formes d'expressió del dret a decidir. La democràcia és alguna cosa més que votar cada quatre anys.

i factibles que s'han aplicat a d'altres països d'Europa.

■ **Matisen algunes de les propostes que havien fet els dirigents de Podem respecte a temes com la renda bàsica o el pagament del deute públic?**

■ Aquesta pregunta els l'han de fer als dirigents de Podem, no a nosaltres.

■ **Creu que s'han fet interpretacions malintencionades del seu document?**

■ La majoria. La cultura mediàtica i política del país és molt conservadora, i la gran majoria dels mitjans de comunicació són instrumentalitzats pels poders financers i econòmics. A Catalunya i a Espanya hi ha una manca de diversitat ideològica als mitjans, cosa que explica que s'hagin mobilitzat totes les veus de la saviesa convencional per carregar-se el document.

■ **Arran del darrer llibre de Thomas Piketty, la qüestió sobre la creixent desigualtat ha passat a un primer pla. Organitzacions internacionals com l'FMI, el Banc Mundial i l'OCDE també han alertat sobre els efectes negatius d'aquest fet. Sent que acadèmics com vostè, que fa anys que treballa aquest tema, són ara més escoltats i reconeguts?**

■ La causa més important que el tema de les desigualtats aparegui clarament ara és conseqüència del desastre al qual ens han portat les polítiques públiques neoliberals com a responsables de l'enorme creixement de les desigualtats. El que estem avui veient és el col·lapse del pensament econòmic dominant, que encara continua emfasitzant que la baixada de salaris i les retallades són necessàries per sortir de la crisi, quan en realitat estan contribuint a la destrucció d'ocupació i al poc creixement econòmic.

■ **La desigualtat s'acabaria fent que els rics paguin més impostos i perseguint de manera eficient el frau fiscal?**

■ Naturalment. Les rendes del treball han de pujar i les rendes del capital han de baixar. Es necessita una redistribució molt important perquè augmentin la demanda i el creixement econòmic.

■ **Creu que el Pla Juncker o els darrers moviments del BCE suposen un cop de timó a les polítiques d'austeritat imposades des d'Europa?**

■ No. El pla Juncker és totalment insuficient.

■ **El PIB torna a créixer i es crea ocupació... El PP treu pit i s'atribueix part del mèrit gràcies a les reformes que han aplicat. Què en pensa?**

■ El creixement econòmic d'Espanya no es deu a les mesures preses pel Govern, sinó que són resultat de la devaluació de l'euro, del compromís del Banc Central Europeu de comprar bons públics, i de la baixada del preu del petroli. En realitat, les polítiques que estan implementant tant el Govern espanyol com el català ens estan portant a un desastre. Alguns ho hem estat dient des de fa anys.